

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ

ΤΟΥ ΠΟΛ ΦΕΒΑΛ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ἄναμεσα στους πολυαριθμούς ἀγκουαδὸρ, οἱ ὁποῖοι ἔκαναν χρυσεὶς δουλειεὶς ἐκεῖ, πουλώντας νερὸ στους διψασμένους ἀπ' τὴ φλυαρία καὶ τὴν ἀγωνία τῆς προσδοκίας θεατὰς, ἦταν κι' ὁ Σαθερνύ. Ἀκούγοντας λοιπὸν τὰ σχόλια τοῦ κόσμου, καὶ βλέποντας τὸ ψηλὸ ἱκρίωμα τῆς ἀγχόνης, μουρμουρίζε μέσα του θλιβερά:

—Φτωχὲ Κοκαρντάς!... Γιὰ σένα ἀσφαλῶς θὰ γίνετα αὐτὴ ἡ τελετὴ... Παρηγορήσου τουλάχιστον, γιατί ἔτσι ὄλοι θὰ νομίζουν πὼς εἶσαι πρόσωπο ὕψλης περιωπῆς...

Αὐτὰ μουρμουρίζε ὁ μαρκήσιος γιὰ τὸν Κοκαρντάς. Ὅσον ἀφορὰ τοὺς τίτλους τοῦ δήμιου, λίγο τὸν ἐνδιέφερε ἀν ἦταν ὁ δήμιος τοῦ Κάδιε ἢ τῆς Μαδρῆς ἢ τῆς Μουρκίας.

Σαφνικὰ, ἕνας ζητιάνος ἐκεῖ κοντὰ του, στριγγιμένος σ' ἕνα ραβδί καὶ χαμογελώντας ὡς τότε εἰρωνικά, φώναξε στοὺς αὐρὸ του:

—Ξερετε γιατί δὲν εἶνε ὁ δήμιος τῆς Μαδρῆς;... Γιατὶ αὐτὸν τὸν θρήκε σήμερα τὸ πρῶτ' ἡ γυναῖκα του νεκρὸ πλάτ' της καὶ μ' ἕνα σιτλίτικο χωμένο στὴ ράχη του! Ἐτσι, πῆγε ν' ἀνταμώση στὴν κόλαση ὄλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἔστειλε ἐκεῖ ὁ ἴδιος προηγούμενος!

Τὸ νέο προκάλεσε αἰσθησι τρομερῆ. Ὁ ζητιάνος, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ γνωστός μας Πασπουαλ μεταμφιεσμένος—μάζεψε γιὰ τὴν ἐνδιαφέρουσα εἰδησι του ἀρκετὰ μικρὰ νομίσματα κι' ὑποχωρώντας τῆς παρακλήσεως τὸν περιέργων, πρόσθεσε:

—Κανένας δὲν ξέρει τὸν φουτὰ του... Οὐτε καὶ κανένας μποροῦσε νὰ μπῆ στὸ σπῆ-τι του, ἐκτός ἀν εἶνε ἀστυνομικός... Θὰ πῆ λοιπὸν, ὅτι ἡ Θεῖα Πρόνοια τὸν σκότωσε, νιὰ νὰ τὸν ἐμποδίση νὰ φανατοῦσιν σήμερα ἕναν ἄθωο!...

—Μπᾶ;... Λές νὰ εἶνε ἄθωος ὁ σημερινὸς κατάδικος; ρώτησε κάποιος.

—Ἐγὼ δὲν ξέρω τίποτε... Τὸ ἄκουσα ὁμως ἀπὸ ἄλλους... Ὡστόσο, ἀν εἶνε πραγματικὰ ἄθωος, τότε ἡ Παναγία Δέσποινα κι' ὁ Ἅγιος Βικέντιος θὰ κάνουν τὸ θαῦμα τους καὶ θὰ τὸν σώσουν ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ!...

Κι' ὁ Πασπουαλ, ἀφοῦ ἔσπειρε μὲ τόση ἐπιτηδεωτικότητα στὰ πλήθη τὴν ἰδέα γιὰ τὴν ἀθωότητα τοῦ καταδίκου, γλύστρησε μὲ τρόπο μακριὰ ἀπ' τοὺς ἀκροατὰς του, αἰγυροῦσιν ὅτι τὰ λόγια του δὲν θ' ἀργοῦσαν νὰ κάνουν τὸν κύκλο τῆς πλατείας...

Σὲ λίγο βρέθηκε κοντὰ-κοντὰ στὸ ἱκρίωμα, ὅπου τὸν περίμενε ἡ Ἄταιγγάνα Μαρκιτά.

—Ὅλα πᾶνε περίφημα! τῆς ψιθύρισε σιγαλὰ στὸ αὐτί.

Ἐπειτα ἄλλαξε ἕνα γνέψιμο μὲ κάποιον ποὺ θριασκόταν ἐπάνω στὴν ἀγχόνη—μὲ τὸν δήμιο, δηλαδή!—καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὸ ἔμεινε ἀκίνητος στὴ θέσι του.

Ἐντωμεταξὺ, σκεπτόταν:

—Ἄχ, εὐλογημένε Κοκαρντάς, ἀν τὴ γλυτώσης, θὰ εἶνε πραγματικὸ θαῦμα!... Ἐγὼ τουλάχιστον ἔκανα ὅ,τι μποροῦσα γιὰ νὰ σὸ σώσω... Καὶ στὸ μακροτὴν δήμιο ἔκανα προτάσεις, γιὰ νὰ κόψῃ λίγο τὸ σκονιὴ τῆς κρεμάλας καὶ λεπτὰ τοῦ πρόσφερα κι' ἐκείνος τὰ δέχτηκε... Μὰ δὲν τὸν ἔθρισκα τῆς ἐμπιστοσύνης μου καὶ προτίμησα νὰ τοῦ χάσω τὸ μαγαζάρι στὴν πλάτη του, γιὰ νὰ ἡσυχάσω ἀπὸ δαῦτον... Τί νὰ γίνῃ;... Πρέπει νὰ σώσω τὸν Κοκαρντάς μὲ κάθε θυσία, πρῶτα γιατί εἶνε φίλος μου κι' ὕστερα γιατί ἔτσι ἔτσι τὸ θέλησε κι' ὁ Λαγκαρντέρ!...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, τὸ πλήθος αἰώθησε ἀπότομα κι' ἀπὸ μακριὰ ἀκούσθηκαν οἱ ἱερεῖς ποὺ πλησιάζαν, ψάλλοντας ἐπικηδεῖα τροπάρια καὶ ψαλλοῦς νεκρικοῦς.

Οἱ στρατιῶται ἀνοίξαν δρόμο ἀνάμεσα στὰ πλήθη. Στὴν πρώτη γραμμὴ τὸν θεατῶν θριασκόταν ὁ Πασπουαλ κι' ἡ Μαρκιτά, καὶ καμμιά δεκαριά θήματα πρὸ πέρα τους στεκόταν ὁ Σαθερνύ, δίχως νὰ ὑπομιάζεται τὴν παρουσίαν τους. Μὰ καὶ νᾶβλεπε τὸν

Πασπουαλ ὁ Σαθερνύ, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ φατὶ ὁ κουρελιάρης ἐκεῖνος ζητιάνος ἦταν ὁ πρῶτος δὲν μποροῦσε νὰ θυγηθῆ καὶ τὴν Μαουκιτά, τὴν προσέει τότε στὴ Σεγοβία... Ὡστόσο ἔνοι που ἐκεῖ κοντὰ του θὰ θριασκόταν κι' ὁ Λαγκαρντάς ἔμεινε ἐπίσης κι' ἀγνώριστος ὅπως αὐτός...

—Εἶμαι καταδικασμένος σὲ ἀπραξία! στένω ρὸς μαρκήσιος. Τίποτε δὲν μπορὸν νὰ κάνω γινετοῦσιμὸ Κοκαρντάς ἀπὸ τὴν κρεμάλα!

Ἐντωμεταξὺ, ὄλων τὰ κεφάλια στραφθηκαν σημεῖο: Εἶχε φανῆ ὁ μελλοθάνατος Κοκαρντάς

Ντυμένος στὰ λευκὰ καὶ καθάλλα σ' ἕνα μὲν: τὰ μακριὰ αὐτὰ του, ἔμεινε τὰ τεράς σέρνουνται στὴ γῆ—ἦταν κοντοῦτσικος κάποι γαϊδαρὸς του!—κι' ἄκουγε ἀφηρημένως τοὺς ἰδεὺς ζωντανὸν ἀκόμα, προτρέποντας τὸν αἰ τὴν εἰσοδὸν στὸν Ἄλιωνότητα μὲ κέφι ἀνοιχτὰ γνὴ συνείδησι.

Ἄλλωστε δὲν ἐνοιθε οὔτε λέξι ἀπ' τὰ ἀπ' τὰ τροπάρια τους καὶ λίγο τὸν ἐνδιέφερε Ἰσπανικὴ ἢ σὲ Λατινικὴ γλῶσσα. Ἐκεῖνο ποὶ τὸν ἐδίε σὲ λίγο θὰ σήμαινε ἡ τελευταία τὸν τοῦσε γιὰ οὐράνια, χωρὶς νάχη καμμιά δρεῖσι προπαρασκευάζε τὴν ψυγίω, προτιμώντας νὰ πέθῃ γενναῖος, παρὰ σάν Χριστὸν.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν ἐρισότερο ἀπ' ὅλα, ἦταν χιζάν—μαζὺ μὲ τοὺς στρσεῖρες ἀπὸ καλογηροῦς, νίζοντας κάτ' μικρὰ γὰλ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν δουζαν στοὺς θεατὰς:

—Δώστε μας τὸν ὄβλι μῆψι γιὰ τὴν ἀνάπαισι μιοῦ μελλοθανάτου... γεγε εὐχαρίστησι... Μὲ θὰ γίνουσι τὰ μνημόσυνα.

—Φτοῦ, παλῆσκυλλα! τοῦ ὁ Γασκῶνος, θλέπον ἀφρῆλων καλογηρῶν νὰ νῆματα ποῦρρινε τὸ πζητοῦσα διὸ φράγκα ἀπ' μαζεύουσι, γιὰ νὰ σώσω δὲν θὰ μοῦ τᾶδινασ ὁ τεγίνῃ;... Δὲν μοῦ φτάνει σὲ λίγο ἐπάνω στὴν κρεκι' ἀφορμὴ νὰ πλουτίσω ὁμως... Τί διάβολο μ' ἔ

Καλὰ νὰ τὰ πάθω κρεμαστὸ στὴν Ἰσπανία:

Ἐντωμεταξὺ, οὔτε καὶ φανταζόταν ὁ δέυθμος! Ἐξίαν καὶ πόσο διαφορετικὸ ἦσαν—ἀπὸ ὅ,τι ἡ λόγερσι ἐκείνοι!

Ἄνῃκαν ὄλοι τους στὸ θρησκευτικὸ Τάγμα ριδὰς (τῆς «Εἰρήνης καὶ Εὐπορίας»). Τάγμα κι' ὀγιῶν ἀντιλήψεων. Στρατολογόντουσαν ὁ πρόσωπα κάθε πόλεως, τὰ διακρινόμενα γιὰ τους καὶ τὴν τιμιότητά τους.

Ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες πρὶν ὕπηρε τὸ ἔξιμ τὴν ἀποκλειστικὴν προστασίαν τους κάθε κατὰ μόλις ἀπαγγελῶν ἀπ' τὸ δικαστήριον ἢ ἀπὸ δὲν περιοριζόντουσαν μόνον νὰ τὸν παρηγοσιδηγοῦν ὡς τὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεώς του, ἀλλὰ τὸπιν τῆ χήρα του, τὰ ὄρφανά του ἢ τοὺς ἐχειρότερος κακοῦρους τοῦ κόσμου, μετὰ τὴν ταν γι' αὐτοὺς ἕνας δυστυχισμένους συνάθροισμα.

Δὲν τὰ ἤξερε ὁμως αὐτὸ ὁ Κοκαρντάς, ἀλλὰ τὸ Γασκωνικὸ μυαλὸ του δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἔβλεπε αὐτὸς: Ὅτι τὸν τραβοῦσαν οἱ ἴδιοι πρὸς τὴν κρεμάλα κι' ἐκμεταλλεύοντουσαν τὴ

σαυρίζοντας εις βάρος του. Νάπιναν τουλάχιστον κρασί τὰ λεπτά πού μάζευαν, κάτι θά πήγαινε και θά ρχόταν!

Με αυτές τις σκέψεις ὁ ἀμύμητος Γασκάνος μας πήγαινε πρὸς τὴν ἀγχόνη, ψάχνοντας ἐντωμεταξύ σὺν πλήθι μῆπως ἀνιτρώσει πουθενά τὸν ἀγαπῆτό του Πασπούάλ. «ὦ, πόσο θὰ τὸν προτιμοῦσε αὐτὸν γιὰ συντροφιά, ἀντὶ γιὰ τὴν ἐπιβλητικὴ ἐκείνη συνοδεία τῶν στρατιωτῶν, τῶν καλογήρων και τοῦ πλήθους!

Δὲν εἶδε τίποτε, ὅμως... Ἐκτός ἀπὸ κάποιον πλανόδιο ἀγκουαδὸρ, ὁ ὅποιος μάλιστα τουγγινε και κάτι, πού ὁ Κοκαρντὰς δὲν τὸ κατάλαβε καθόλου τί σημασία εἶχε. Πιὸ πέρα, χωρὶς κανέναν ζητιᾶνο, ὁ ὅποιος μόλις τὸν εἶδε, σήκωσε τὸ δεκανίκι του, τοῦδειξε τὸν δῆμο, κι' ὕστερα σήκωσε και τὸ χέρι του καὶ τὸ ἀκούμπησε στὸ μέτωπό του με τὸ δάχτυλο ἀνάμεσα στὰ δύο φρύδια!

Τὶ σημαῖναν αὐτὰ τὰ ἀκατανόητα; Δὲν πρόλαβε νὰ βασανίσῃ σχετικὰ τὸ μυαλό του, γιατί γυρίισε στὸν ζητιᾶνο αὐτὸν, τὸν φίλο του Πασπούάλ, κι' ἡ ψυχὴ τὸ ἀνακούφιστικὸ ἀπέριγρπτα.

Πῶσ ἀπ' τὸν Πασπούάλ, ἡ ματιά τοῦ Κοκαρντὰς ἀναζήτησε τὸν Λαγκαρντέρ. Ἄν και δὲν τὸν εἶδε, ὅστόσο ἔστριψε με ἀρεμῆνιο ὕφος τὰ μουστάκια του, κι' εἶπε :

—Ὁ πιτσουάνκι μου θὰ εἶνε ἐδῶ κάπου, ἀνάμεσα στὸ πλῆθος... Θὰ δῆ τουλάχιστον, ὅτι ὁ γερο-Κοκαρντὰς δὲν πρόκειται νὰ τὰ χάσῃ, μπρὸς σ' ἕνα βρουοκόκκο! Ἄν και θὰ προτιμοῦσα νὰ πεθῶνα, με τὴν Πετρονίλλα στὴν ἀγκαλιά μου και με τὸν Πετρώλ κερφωμένοι στὴ μὴτη τοῦ σπαθιοῦ μου... Δυστυχῶς, δὲν μ' ἄφησαν νὰ διαλέξω... Κανόνισαν ἄλλοι, και χωρὶς νὰ με ρωτήσουν, τὸν τρόπο τοῦ θανάτου μου... Λοιπὸν, φίλε και ποθητὲ ἐαυτὸ μου, κούταξε με τί τρυφερότητα σου ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά της ἡ κρεμάλα σου... Γι' αὐτὸ, ἔχε τὸ νοῦ σου νὰ μὴν τὴν κακοκαρδίσης!...

Ἐνα σωρὸ ἀναμῆσεις περιούσαν ἀπὸ τὸ μυαλό του: Ὁ τάφος τοῦ πύργου τοῦ Κάλως, ὁ χορὸς τοῦ ἀντιβασιλέως, τὸ κοιμητήρι τοῦ Σαιντ-Μαγκλύοα... Ἐπειτα οἱ ζωντανοὶ κι' οἱ νεκροὶ ὁ Λαγκαρντέρ, ἡ Αὐγὴ, ὁ Νεβέρ, ὁ Γκονζάγκας, ὁ ιτ' Ἀλμπρέ και πολλοὶ ἄλλοι, πού εἶχαν περάσει στὴν τυχοδιωκτικὴ ζωὴ του.

Γιὰ μιὰ στιγμή, τὸ μέτωπό του σκυθίπασσε, μὰ τὸ ἀνασκήνωσε γρήγορα κι' ἔρριξε μιὰ θλιμμένη ματιά στὴν κρεμάλα πού τὸν περιέμενε.

Τέλος ἡ συνοδεία στάθηκε κι' ὁ ἀνώτερος ἀλκάδης διάδασε τὴν ἀπόφασι: Ὁ Κοκαρντὰς κατηγορεῖται ὅτι ἦταν Γάλλος κατὰκόπος, στὴν ὑπηρεσία τοῦ «ἀρχικατασκόπου» Ἐρρίκου τοῦ Λαγκαρντέρ, τοῦ ὁποῖου κάθε καλὸς Ἰσπανὸς ἔπρεπε νὰ καταγγεῖλι τὸ καταφύγιο στὶς Ἰσπανικὲς ἀρχές, ἀντὶ μεγάλης αἰοιθῆς.

Κατηγοροῦσαν ἀκόμα τὸν Κοκαρντὰς ὅτι εἶχε συντελέσει στὸ θάνατο πενήντα και πλέον ἀνθρώπων στὸ πέρασμα τοῦ Πάνκορμπου, ὅτι εἶχε κάνει μιὰ ἱεροσυλία, φορῶντας ράσο καλογήρου και εἶχε τραθήξει τὸ σπαθὶ τοῦ ἐναπίσιον τῶν ἀλγκουαζίλων.

Οἱ δικασταί, γιὰ δ' αὐτὰ, τοῦ ἐπέβαλαν τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως.

Δὲν ἔλειπε, παρὰ ἕνα μόνον πράγμα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀπόφασι: Ἡ ὑπογραφή τοῦ Γκονζάγκας. Καὶ πράγματι, αὐτὸς τὴν εἶχε προκαλέσει και ὑπαγορεύσει, αὐτὸς πού μὴ μπορῶντας νὰ χτυπήσῃ τὸ κεφάλι, τὸ Λαγκαρντέρ, ἤθελε νὰ χτυπήσῃ ἑστὶ ἐν, ἀπὸ τὰ μέλη, ὁ φίλοι εἶχαν γνωρίσει τοὺς δύο παλληκαράδες μας στὴ Μαδρίτη, μὰ μόνον αὐτὸ ἔνός εἶχε κατορθωθῇ ἡ σύλληψις.

Ἐπειτ' ἀπὸ τοὺς τελευταίους ἐξορκισμοὺς τοῦ Ιερέως, και μέσα σὲ μιὰ ἐπίσημη συνοπή, ὁ Κοκαρντὰς και ὁ δῆμος ἀνέβηκαν τὴν σκάλα.

Ὅταν ἔφτασαν κι' οἱ δύο στὴ μέση της, εἶδαν τὸ μελλοθάνατο ν' ἀνασκιρτάει. Μῆπως, παρ' ὅλη τὴν ψυχραιμία πού εἶχε διατηρήσει ὡς τὴ στιγμή ἐκείνη, θ' ἀρχίζε νὰ πρέμει μπροστὰ στὸ θάνατο; Ἡ μῆπως, ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ

ἱκριαώματος, ἐπρόκειτο νὰ διακηρύξῃ τὴν ἀθωότητά του ἢ νὰ ἐξομολογήθῃ δημοσίᾳ τὰ σφάλματά του; Τὸ πλῆθος, μ' ἀγωνία, περίμενε...

Στὸν ἐξώστη κάποιου γειτονικοῦ σπιτιοῦ, ἕνας ὄμιλος περίμενε μ' ἀγωνία νὰ δῆ τὸν Κοκαρντὰς νὰ αἰωρήθῃ στὸ κενόν. Ὁ Γκονζάγκας και οἱ φίλοι του—γιὰτί αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν τὸν ὄμιλο—θὰ προτιμοῦσαν ὡστόσο νάβλεπαν τὸ Λαγκαρντέρ στὴ θέσι τοῦ Κοκαρντὰς.

Ὁ Κοκαρντὰς τοὺς εἶδε. Ἄπλωσε τὸ χέρι του πρὸς τὸν ἐξώστη και με φωνὴ στενωπέα, πού τὴν ἔκανε ἀκόμα πιὸ καθαρὴ ἢ πένθημη σιωπῇ, ἡ ὁποία βασιλευε γύρω του, φώναξε :

—Δολοφόνε Γκονζάγκα!... Ἐσὺ πού θέλεις νὰ με κρεμάσῃς τῶρα, μὴν ξεχνᾶς ὅτι θὰ πεθῶνης ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Λαγκαρντέρ!

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ὁ Κοκαρντὰς δὲν ἦταν πιὰ ὁ σφανερῶνος κι' ἀγαθὸς κατὰ βάθος σπαθιστῆς, ὅπως τὸν γνωρίσαμε ὡς τῶρα. Ἡ ψηλὴ τὴ σιλουέτα, ὀρθὴ στὸ ἀπᾶνω μέρος της σκάλα, ξεχωρίζοντας στὸ γαλάτιο φόντο τοῦ οὐρανοῦ, φαίνονταν σὰν νὰ προκαλῆ τοὺς πάντας και τὰ πάντα. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του, μπροστὰ στὸ θάνατο, ὁ Κοκαρντὰς ἦταν πραγματικὰ ὠραῖος.

Ὁ κόσμος τὸν χαιρετοῦσε τῶρα, σαλεύοντας τὰ μαντήλια του και τίς βεντάγιες του ἢ φῆμη, πού με τὴν ἐπιτηδεϊότητα εἶχε κυκλοφορήσει ὁ Πασπούάλ πῶς ἦταν ἀθῶος, εἶχε πιάσει!

Μὰ γιὰ νὰ σηκῶσῃ ἔτσι περήφανα τὸ κεφάλι του ὁ Κοκαρντὰς, χρειάστηκε και κάτι πού κανεὶς δὲν τὸ ἀντέληφκε, δύο λέξεις πού κανεὶς ἄλλος, ἐκτός ἀπ' αὐτόν, δὲν τις ἀκούσε :

—Εἶμ' ἔδω!

Νὰ γιατί, καθὼς ἀνέβαινε τὴ σκάλα, ὁ Κοκαρντὰς εἶχε ἀνασκιρτίσει ἐξαφνα.

Τις δύο αὐτὲς λέξεις τοὺς εἶχε ψιθυρίσει ὁ δῆμος, πού δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ Λαγκαρντέρ.

—Αἰρῶ τὸ βράδυ στὴ Σεγοβία! τοῦ ψιθύρισε ἀκόμα ὁ ἱππότης.

—Θὰ εἶμ' ἐκεῖ! ἀπάντησε ὁ Κοκαρντὰς.

Αὐτὸ ἦταν ὄλο. Ἐπειτα ὁ δῆμος πέρασε τὸ σκονὶ στὸ λαϊμὸ τοῦ μελλοθάνατου και καθάλαμψε ὁ ἴδιος ἀπάνω στὸ σκονὶ τῆς ἀγχόνης, γκρεμίζοντας συγχρόνως τὴν σκάλα της κάτω.

Μιὰ δυνατὴ κραυγὴ βγήκε ἀπ' τὰ στόματα ἄλων τῶν θεατῶν κι' ὁ Κοκαρντὰς ἔμεινε μπεῶρος στὸ κενόν.

Γιὰ ἕνα τέταρτο δευτερολέπτου, ἡ γυναίκες ἔστριψαν ἄλλοῦ τὰ μάτια τους. Μὰ ὅταν κούταξαν πάλι πρὸς τὴν ἀγχόνη, κανένα πτώμα δὲν κρεμόταν στὴν ἄκρη τοῦ σκονιοῦ, με τὸ πρόσωπο μελανισμένο και με τὴ γλώσσα ἔξω.

Τὸ σκονεὶ εἶχε κοπῆ κοντὰ στὴ θλιεὶα και ὁ Κοκαρντὰς, ἐξαπλωμένος καταγῆς, ἀκούγε κᾶπως ἐξαφανισμένος τὸ πλῆθος πού διακρύπτει τὴν ἀθωότητά του.

Ὁ Κοκαρντὰς, ἐφόσον εἶχε κοπῆ τὸ σκονεὶ της ἀγχόνης του και δὲν εἶχε πεθῶνει, δὲν ἀνῆκε πιὰ στὴ δικαιοσύνη, μὰ γινόταν ἰδιοκτησία τῶν μοναχῶν τοῦ Ἀβελάτου Παθὸ Καριντᾶντ. Ἐταὶ τὸ ἤθελαν οἱ νόμοι ἀπὸ της ἐποχῆς τοῦ Καρόλου Πέμπτου.

Ὁ Γκονζάγκας κι' οἱ φίλοι του—δὲν βρισκόντουσαν πιὰ στὸν ἐξώστη. Βλέποντας ὅτι τὸ κόλπο τους εἶχε ἀποτύχει, ἔσπευσαν νὰ ἐξαφανιστοῦν.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μοναχῶν πλῆσισε τὸν Κοκαρντὰς και, ἀγγίζοντάς τας στὸν ὤμο, τοῦ εἶπε :

—Ἀδελφε, εἶσαι δικός μας! Ἐπληρώσες τὸ χρέος σου και θὰ μπορέσης νὰ ζήσης στὸ ἐξῆς ἐλευθέρως, τίμιος κι' εὐπόλητος!

Ὁ παλληκαρῶς μας ἔρριξε μιὰ ματιὰ ποδὸς ὅλες τις διευθύνσεις, ἀναζητῶντας τὸ δῆμο, μὰ ὁ Λαγκαρντέρ εἶχε ἐξαφανισθῇ. Σὲ κάποιον ἀπόστασι μόνον διέκρινε τὸν Πασπούάλ, πού ἔκλαψε ἀπὸ χαρὰ και τὴ Μαρικέτα πού τοῦ χαμογελοῦσε.

Ἐνας νεροπωλητῆς τὸν πλησίασε τὴ στιγμή ἐκείνη και τοῦ ἔτεινε ἕνα ποτήρι νερό :

—Κατάρ! Θέλεις λοιπὸν νὰ με δηλητηριάσης; φώναξε

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Μιὰ οἰκογένεια Ἰσραηλιτῶν, τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ

ὁ Γασκόνης μας, ξαφνάρικοντας ὅλη του τὴν εὐθυμία φέρε μου κρασί, κανάκι! Ἔχω ἀνάγκη τὸ κάτι πιὸ τουντικό ἀπ' τὸ καθαρό νεράκι.

—Πιέ τὸ αὐτὸ! ἔπιμενε ὁ νεροπωλητής.

Καὶ συγχρόνως, σκύβοντας πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦ Κοκαριντάς, τοῦ ψιθύρισε :

—Εἶμαι ὁ Σαβερνὺ!

Ὅτι ἤθελε νὰ τοῦ πῆ καὶ ἄλλα πράγματα ἀκόμα, μὰ οἱ Ἄδελφοὶ τῆς Ἐρήνης εἶχαν περιστοιχίσει τὸν νέο τους σύντροφο. Τὸν σήκωσαν στὰ μπράτσια τους γιὰ νὰ τὸν μεταφέρουν ἢ τουλάχιστον, γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν να περπατήσει, κι' ὁ μαρκήσιος ἀναγκάστηκε νάπομακρυνθῆ, χωρὶς ὁ Κοκαριντάς νὰ μπόρῃ νὰ τοῦ πῆ ποῦ εἶχε τὴν ἐπομένη ραντεβουὶ μετ' ὁ Λαγκαρντέρ.

Ἡ καμπάνες τοῦ Ἁγίου Στεφάνου εἶχαν πάμει νὰ χτυπάνε πένθιμα κι' ἀκούστηκε ἔξωθεν στὴν πλατεία πάταγος ἀπὸ ἔβλα, ποῦ σαρραζιζόντουσαν κάτω : Ὁ λαὸς εἶχε γκρεμίσει τὴν ἀγγώνη.

VII

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τὸ βουνὸ τοῦ Πένια ντὲ Σιντ, εἶνε ἡ τελευταία ἄκρη τῆς ὀροσειρᾶς Πενιαλόκοα κι' ὑψωνόταν πάνω ἀπὸ μιά ἀπέραντη πεδιάδα ἀγριο καὶ ἄποκρηνο, ὡς ἕνας σκοπὸς τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, τοποθετημένος ἐκεῖ ἀπ' τὴ φύσι, γιὰ ν' ἀγρυπνᾷ πάνω ἀπὸ τὴν Ἄραγονία καὶ νὰ προστατεύῃ τὴ Βαλέντια ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν λαῶν τοῦ Βορρά.

Ἀπὸ ἀνημοειῶταν χρόνια, ἀπάνω στοὺς βράχους τοῦ Πένια, ὑψωνόταν ἕνας πύργος ποῦ κάθε πέτρα τοῦ ἦταν βαμμένη με αἶμα. Χίλιοι τραγικοὶ θῆλοὶ εἶχαν δημιουργηθῆ γύρω ἀπ' αὐτὸ τὸν πύργο κι' οἱ διαβάτες, κάθε φορὰ ποῦ τὸν ἀντίκριζαν ἀπὸ μακριά, σταυροκοποῦντοσαν με τρόμο.

Στὴν ἐποχὴ τῆς διηγήσεώς μας, ἕνα μεγάλο μέρος τῶν δουραμάτων καὶ τῶν διαμερισμάτων αὐτοῦ τοῦ πύργου, κοίτοσαν σαρρασιζμένο σὲ ἔρειπια. Τὸ κύριο οἰκοδόμημα μόνον ἦταν ἀκόμα κατοικήσιμο.

Καὶ πράγματι, πρὸ δύο χρόνων καθόταν ἐκεῖ ἕνας ἀγνωστος, ἕνας γέρος, κάποιο συντριμμι χωρὶς ἄλλο τῆς ζωῆς, ποῦ εἶχε ξεπέσει σ' αὐτὸ τὸ ἄλλο συντριμμι τοῦ χρόνου.

Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ ἀμφισβητήσῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκατασταθῇ στὸν πύργο, γιὰτὶ εἶχε τίτλους, ποῦ φανέρωναν πὼς ἦταν ὁ μόνος ἰδιοκτήτης του. Ὡστόσο, οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων ἔλεγαν πὼς εἶχε πουλήσει τὴν ψυχὴ του στὸ διάβολο κι' ὅτι μιά μέρα θὰ ξαφανίζοταν μαζί με τὸν πύργο τὸν ἴδιο, ἀνάμεσα στὶς φλόγες καὶ τοὺς καπνούς. Καθὼς δὲ δὲν ἤξεραν ἀπὸ ποῦ ἐρχόταν, καθὼς δὲν εἶχε οὔτε συγγενεὶς, οὔτε φίλους καὶ δὲν μιλοῦσε ποτέ σὲ κανένα κι' ἀγνοοῦσαν κι' αὐτὸ ἀκόμα τίνομά του, ὅλοι ἀπομακρυνότουσαν ἀπ' αὐτόν.

Συχνὰ τὸν ἔθλεπαν νὰ πλακωνεῖται ἐπάνω στὰ ἔρειπια. Διέκριναν στὸ σεληνόφως τὴν ἀδύνατη αἰλουέπτα του στὴν κορυφῆ τοῦ πύργου, ὅπου ἔπιμε ὡρες ὀλόκληρες, κυττάζοντας τᾶστρα. Αὐτὲς τὶς νύχτες ἰσχυρίζοντοσαν πὼς ἔβριγιε τὴ τύχη κι' ὁλόσος ἐφευγε μακριά, γιὰ νὰ μὴ τὸν φτάσῃ τὸ βλέμμα του.

Δὲν ἤξεραν οὔτε πὼς, οὔτε μετὶ τὸν τρόπο ζοῦσε καὶ ποτὲ δὲν εἶχαν δι' κανένα ν' ἀνεβαῖν στὰ ἔρειπια. Μόνον, κατὰ φραϊὰ διαστήματα, μιά νέα κόρη, μιά Ἀτσιγγανοπούλα, παρουσιαζόταν πλάτ' του, τὰ βράδια μετ' ὁ σελινόφωτο, χωρὶς κανεὶς νὰ ξέρῃ πὼς εἶχε βρεθῆ ἐκεῖ.

Τότε κι' οἱ δύο ἔκαναν χειρονομίες, ἀπλωναν τὰ μπράτσια τους, πότε πρὸς τὴν ἀνατολὴ καὶ πότε πρὸς τὴ δύσι κι' ἔδειχναν μετ' ὁ δάχτυλο τοὺς ἀστερισμούς. Κατὰ τὴ γνώμη ὅλων τῶν γυναικῶν, αὐτὴ ἡ Ἀτσιγγανὴ ἦτανε μάγισσα καὶ πολλὰς φήμες κυκλοφοροῦσαν εἰς βάρος της κι' εἰς βάρος τοῦ γέρου. Μι-

λοῦσαν γιὰ μαγεῖες καὶ βασκανίες καὶ δηλητήρια καὶ δὲν φοβοῦσαν οὔτε μιά γίδα στὴν περιοχῆ, χωρὶς ν' ἀποβάσουν τὸ θάνατό της σ' αὐτοὺς.

Τέτοια πράγματα δὲν μποροῦσαν νὰ βαστάζουν καί, σπρωγνῶν ἀπὸ τὶς γυναῖκες τους, οἱ ἄντρες συγκεντρῶθηκαν ἕνα πρῶνι, γιὰ νὰ πᾶνε νὰ διώξουν τὸ γέρο, ἀπὸ τὴν ἀετοφυλιὰ του.

Ἐκείνους τοὺς εἶδε καθὼς ἀνέβαιναν πρὸς τὸν πύργο του, μὰ δὲν ἀνησυχῆσε καθόλου. Κι' ὅταν ἔφτασαν ἀπειλητικοὶ μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ πύργου, εἶδαν νὰ παρουσιάζετα μπροστὰ τους ἕνας γέρος μετ' ἄσπρα μαλλιά, περήφανος κι' ἀξιοπερήτης, χωρὶς κανένα ὄπλο ἐπάνω του.

Τοὺς ἔδειξε μετ' ὁ δάχτυλό του τὰ χωριά τους καὶ τοὺς εἶπε : —Σαναγυρίστε στὶς κατοικίες σας καὶ ἀφήστε ἡσυχὸν ἕναν ἄνθρωπο, ποῦ ἀναπαύετα μέσα στὴ δόξα τοῦ παρελθόντος του καὶ στὴν ἀπόγνωση τῆς συντριμμένης του ζωῆς. Πηγαίνετε!

Ἔπειτα, γαλίνιος, δίνοντας ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα, τοὺς γύρισε τὴ ράχη καὶ μπῆκε πάλι μέσα στὸν πύργο του, ἀφήνοντας τὴν πόρτα ἀνοιχτῆ. Κανένας ἀπ' αὐτοὺς, ποῦ εἶχαν πάει γιὰ νὰ κάψουν τὸν ἀπὸ μέσα στὴ φωλιὰ του, δὲν τόλμησε νὰ περάσῃ τὸ κατᾶφι καὶ ἔξαγυρίσαν πίσω ἀσαστιομένοι καὶ ντροπισαμένοι. Καθὼς δὲ ἡ γυναῖκες τοὺς περιστοιχίσαν με περιέργεια, γιὰ νὰ μάθουν τί εἶχε συμβῆ, ὁ πῖο γέρος ἀπ' ὅλους εἶπε :

—Ἀφήστε αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο ἡσυχῶ! Κανεὶς γὰρ μὴ ἀσχοληθῆτε μ' αὐτόν.

Τὸ ἀντικείμενο αὐτῆς τῆς ἐπιδρομῆς, ὁ γέρος τῶν ἔρειπιῶν ἦταν ἕνας μεγιστᾶν τῆς Ἰσπανίας. Ὀνομαζόταν Πέντρο ὁ Γκομέθ ὁ Καρβαζᾶλ ντὲ Βαλλεντίρα. Ἀπὸ τὴ μητέρα του καταγόταν ἀπὸ τὸν ἴμιου· Ἰ· Ἀχμά, τὸν Κόκκινο Ἄνθρωπο, Καλιφὸ τοῦ Καέν, κι' εἶχε πολέμησι παντοῦ, γιὰτὶ εἶχε τόσες τρῖτες στὸ κορμὶ του, ὅσα ἦταν καὶ τὰ χρόνια στὸ κεφάλι του.

Τὸ σπαθὶ του ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ τρομερὰ τῆς Ἰσπανίας, κι' ἡ γλώσσα του ὄχι λιγώτερο διαπεραστικῆ. Μιά μέρα ποῦ εἶχε ἰληθῆσι παρσολοῦ, ὁ πρωτοπουργὸς Ἀλμπερνὸν τὸν εἶδε διώγει ἀπ' τὴν αὐλή, γιὰτὶ δὲν ἠνοοῦσε νὰ ὑποκλιθῆ μπροστὰ στὴ δύναμη του. Τοῦ κατάλασε συγχρόνως ὅλα τὰ γάστα καὶ τοῦ δήμεσε ὅλη τὴν ἀπέραντη περιουσία του. Θέλησε ἰσχύια ν' ἀμαυρώσῃ τὴ δόξα του καὶ νὰ κηλιδώσῃ τὸνομά του.

Μὰ ὁ τὸν Πέντρο, μετ' ὁ κεφάλι ψηλά, παίρνοντας μαζί του τὴν ἐκτίμησι τῶν ἄλλων μεγιστᾶνων, ἀποουόθηκε στὴν μόνη γωνία τῆς γῆς Στὰ ἔρειπια τῆς Πένια ντὲ Σιντ.

Ἡ νέα ποῦ πῆγαινε καὶ τὸν ἔθλεπε συχνὰ στὸ καταφύγιόν του, ἦταν κόρη μιᾶς Ἀτσιγγανῆς τῆς Σκοτίας. Εἶχε ἀκολουθήσει ἐπὶ πολλὰ χρόνια τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία κοιμόταν τώρα τὸν αἰώνιο ὕπνο της στὴν κουφάλα ἐνὸς βράχου στὸ βουνὸ Μπαλαντρὸν κι' ἡ ὁποία ὡς μόνη κληρονομιὰ τῆς εἶχε ἀφήσει τὴν ὀμορφιά της κι' ἕνα δαχτυλίδι, πίσω ἀπ' τὸ ὁποῖο ἦταν γραμμένο τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα της, ποῦ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν μεγιστᾶνα τὸν Πέντρο.

Ἡ νέα ὀνομαζόταν Μαρικίτα κι' ἦταν ἡ ἴδια, ποῦ ἀκολουθοῦσε ὁχτὼ μέρες τώρα τὸ Λαγκαρντέρ καὶ τὴν ὁποία ὁ Σαβερνὺ εἶχε συναντήσει στὸ δρόμο τῆς Σεγοθίας.

Ὅσο ὁ πατέρας της ἦταν μεγάλος καὶ τρανός, δὲν εἶχε παρουσιασθῆ καθόλου σ' αὐτόν. Μὰ τὴν ἡμέρα, ποῦ ἔμαθε πὼς ἦταν δυστυχισμένος, δὲν διασῶσε πιά καθόλου : Παρουσιάστηκε μπροστὰ του, τοῦ ἔδειξε τὸ δαχτυλίδι της καὶ τοῦ ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸ της.

Ὁ τὸν Πέντρο τῆς ἀνοίγει τότε τὴν ἀγκαλιά του κι' ἡ Μαρικίτα ἔπεσε μέσα σ' αὐτὴ.

Ἀπὸ τότε, κατὰ κανονικὰ διαστήματα, πῆγαινε καὶ τοῦ χάριζε τὴν παρηγοριὰ τῆς ἀγάπης της, ἐνὼ συγχρόνως φρόντιζε μετ' ἡμερᾶ ἀπὸ τὸ Μονταλμίν, ποῦ τὴν ἤξερε ἀπ' τὴν μητέρα της, νὰ τοῦ προμηθεύῃ τρόφιμα καὶ ὅτι ἄλλο χρειαζόταν.

(Ἄκολουθεῖ)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἡ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ